

Nr 188

Av herr Wachtmeister, angående beskattningen av viss ersättning till medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer.

1962 års riksdag biföll i Kungl. Maj:ts proposition nr 131 föreslagen skattefrihet för familjebidrag, som utgår till värnpliktig i annan form än näringsbidrag, och för ersättningar till civilförsvarspliktig.

I samma proposition diskuterades skattefrihet för dagarvoden till krigsmaktens frivilliga personal, varom förslag framlagts av 1954 års värnplikts-avlöningsutredning. Finansministern ansåg sig emellertid ej kunna framlägga förslag i denna riktning inför riksdagen och motiverade detta med bl. a. »I den mån ersättningar av detta slag är jämförbara med traktamenten, torde förslaget om skattefrihet för ersättningarna beröra ett område, som befinner sig under utredning hos lönebeskattningsutredningen».

Den fråga det här gäller är icke enbart en fråga om personliga förmåner utan i än högre grad en försvarsfråga. När nu gällande system med förordnande av värnpliktigt befäl infördes, räknade man med att så många frivilligt skulle vidmakthålla sina kunskaper, att man åtminstone hade en stomme att bygga krigsorganisationen på. En stimulans härtill var, att uppnådd grad — och därmed följande förmåner — blott finge behållas, om vederbörande under förordnandeperioden fullgjorde viss frivillig utbildning. Skulle beräkningarna slå slint, kunde det bli nödvändigt vidtaga särskilda åtgärder (tätare repetitionsövningar, särskilda befälsövningar m. m.). Under senare år har visserligen befälsövningar införts, men av kostnads- och organisatoriska skäl kan till dessa icke inkallas på långt när alla de, som borde kallas in. Dessutom berörs av ifrågavarande övningar icke befälet vid lokalförsvarsförband, d. v. s. den övervägande delen av dem, som är engagerade i den av de frivilliga försvarsorganisationerna bedrivna verksamheten.

Finansministern anförde i ovan berörd proposition i samband med sin motivering att ej komma med förslag i ärendet, att det var fråga om rent frivillig tjänstgöring mot ersättning. Denna frihet är, som framgår av ovanstående, icke obetingad, i varje fall icke om man vill behålla sin grad, och den kan tänkas bli avskaffad.

Inom de frivilliga försvarsorganisationerna, bl. a. Centraförbundet för befälsutbildning (CFB) med underlydande befälsutbildningsförbund och föreningar, som jämlikt frivilligkungörelsen § 9 ansvarar för rekryteringen till utbildningen, och inte minst inom de kvinnliga organisationerna, t. ex.

Riksförbundet Sveriges lottakårer och Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund, har man kunnat märka ett visst rekryteringsmotstånd, grundat på skatteförhållandena. De flesta kursdeltagare satsar gärna både tid och energi på den frivilliga utbildningen, men alltför stora kostnader härför vill de av hänsyn till familjen ej gärna taga på sig. Utvägen med täta obligatoriska befälsövningar för *allt* värnpliktigt befäl, om rekryteringen till befälsutbildningen på frivillig väg skulle ge otillfredsställande resultat, skulle bli orimligt dyrbar i förhållande till vad skattefrihet för arvoden skulle kosta staten.

Den av finansministern själv antydda lösningen, att i stället för arvoden betala traktamenten, synes mig därför väl ägnad att tillfredsställa såväl den enskilde kursdeltagarens krav på gottgörelse för merkostnader som försvarets intresse av en god rekrytering till den frivilliga befälsutbildningen. En sådan utväg stämmer också helt överens med de frivilligas uppfattning, att dagarvodena endast utgör ersättning för en del av de merkostnader som de och deras familjer måst vidkännas till följd av deltagandet i kurserna med åtföljande förläggning på annan ort o. s. v. Detta betraktelsesätt överensstämmer också väl med synen på traktamenten till statliga tjänstemän, t. ex. trupptraktamente till fast anställd militär personal.

Lönebeskattningsutredningen har i sitt första betänkande (SOU 1962: 47) föreslagit fortsatt skattefrihet för statliga traktamenten men har hittills icke framlagt något förslag beträffande dagarvodena. Något förslag om skattefrihet för dessa torde väl mot finansministerns resonemang knappast heller vara att vänta. Utredningen har i årets riksdagsberättelse icke uppgivit annat än att dess arbete beräknas pågå under år 1963; om när nästa betänkande är att vänta nämnes intet. I föreliggande motion behandlat ärendet är emellertid brådskande, och en ombildning av arvoden till traktamenten skulle vara en snabb och fullt logisk lösning på problemet.

Med anledning därav får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att nu utgående dagarvoden till medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer utbytes mot traktamenten.

Stockholm den 23 januari 1963

Hans Wachtmeister